

Adran 4: Data Adroddiad Blynyddol – Sylwadau ar berfformiad

Adroddiad Blynyddol 2010-2011

Cynnwys

Perfformiad disgyblion yng nghyfnodau allweddol 1, 2 a 3	03	Y tu hwnt i addysg orfodol: medrau, addysg bellach a dysgu gydol oes	11
Arholiadau yng nghyfnod allweddol 4 ac ôl-16	05	Addysg bellach	13
Presenoldeb a gwaharddiadau	07	Dysgu yn y gwaith	14
Dysgwyr ôl-16 mewn ysgolion	09		
Pobl ifanc sydd heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant	10		

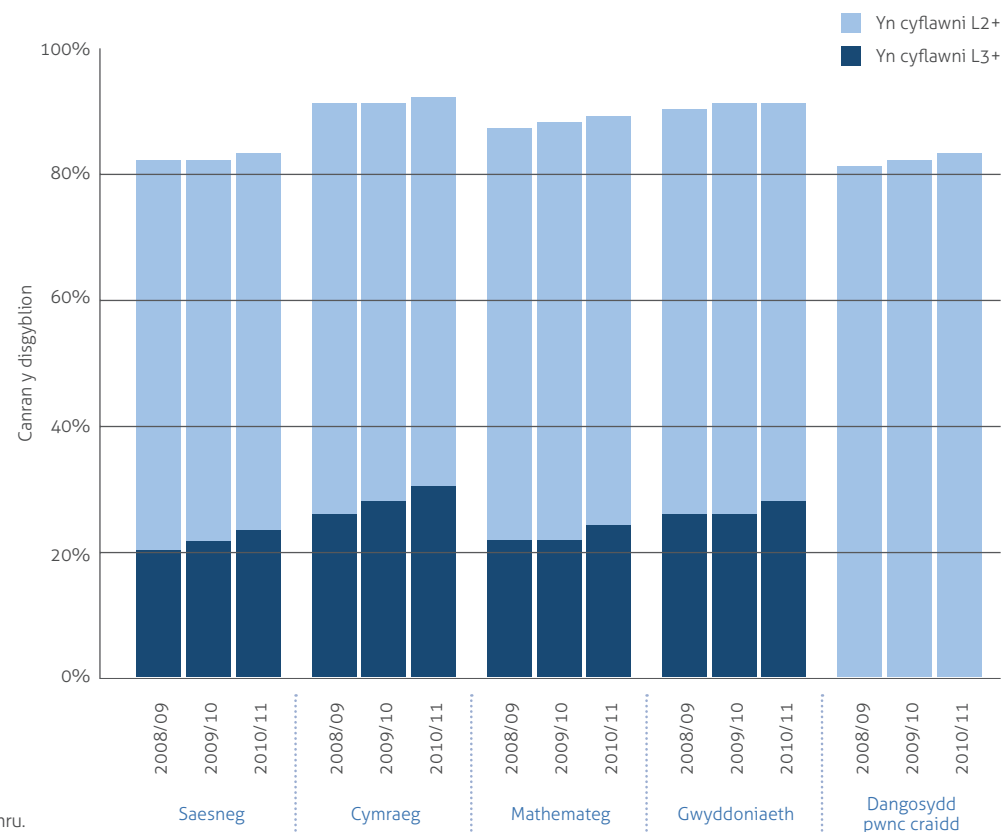
Yn y rhan yma o'r adroddiad blynyddol, rydyn ni wedi creu cyfres o siartiau i ddangos deilliannau asesiadau athrawon ar ddiwedd cyfnodau allweddol, a chanlyniadau arholiadau allanol. Rydyn ni hefyd yn cynnig sylwadau ar y siartiau.

Perfformiad disgyblion yng nghyfnodau allweddol 1, 2 a 3¹

Pan fyddan nhw'n cael eu hasesu gan eu hathrawon yn y pynciau craidd (Cymraeg iaith gyntaf neu Saesneg, mathemateg a gwyddoniaeth), mae disgwyl i ddisgyblion gyflawni lefel 2 ar ddiwedd cyfnod allweddol 1 (pan fyddan nhw'n saith oed), lefel 4 ar ddiwedd cyfnod allweddol 2 (11 oed) a lefel 5 ar ddiwedd cyfnod allweddol 3 (14 oed).

Roedd y canlyniadau'n uwch yn 2011 nag yn y blynyddoedd blaenorol ym mhob un o'r cyfnodau allweddol yma ac ym mhob pwnc. Y gwelliannau pennaf a oedd i'w gweld oedd yn achos disgyblion 14 oed. Roedd gwelliant o dros bedwar pwynt canran yn y ganran a gyflawnodd y lefel a ddisgwylir ym mhob un o'r pynciau craidd.

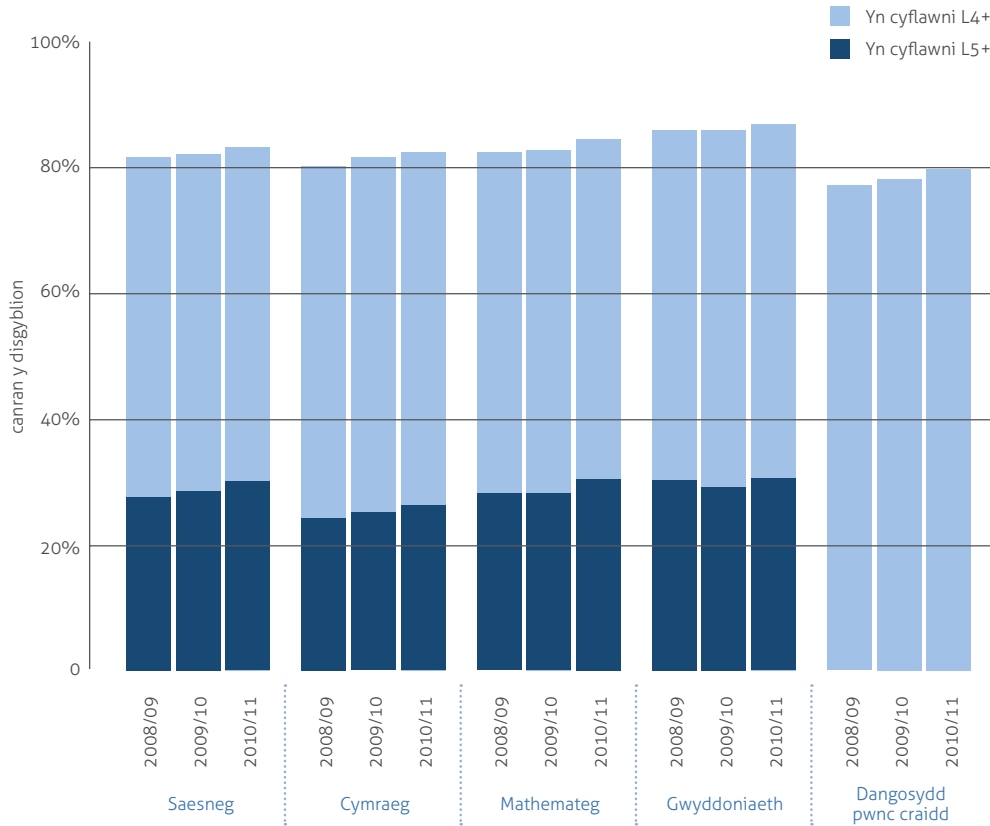
Ffigur 4.1: Cyfnod allweddol 1 – Canran y disgyblion sy'n cyflawni'r lefel a ddisgwylir (lefel 2) a'r lefel a ddisgwylir ac un yn uwch (lefel 3), 2008-2011

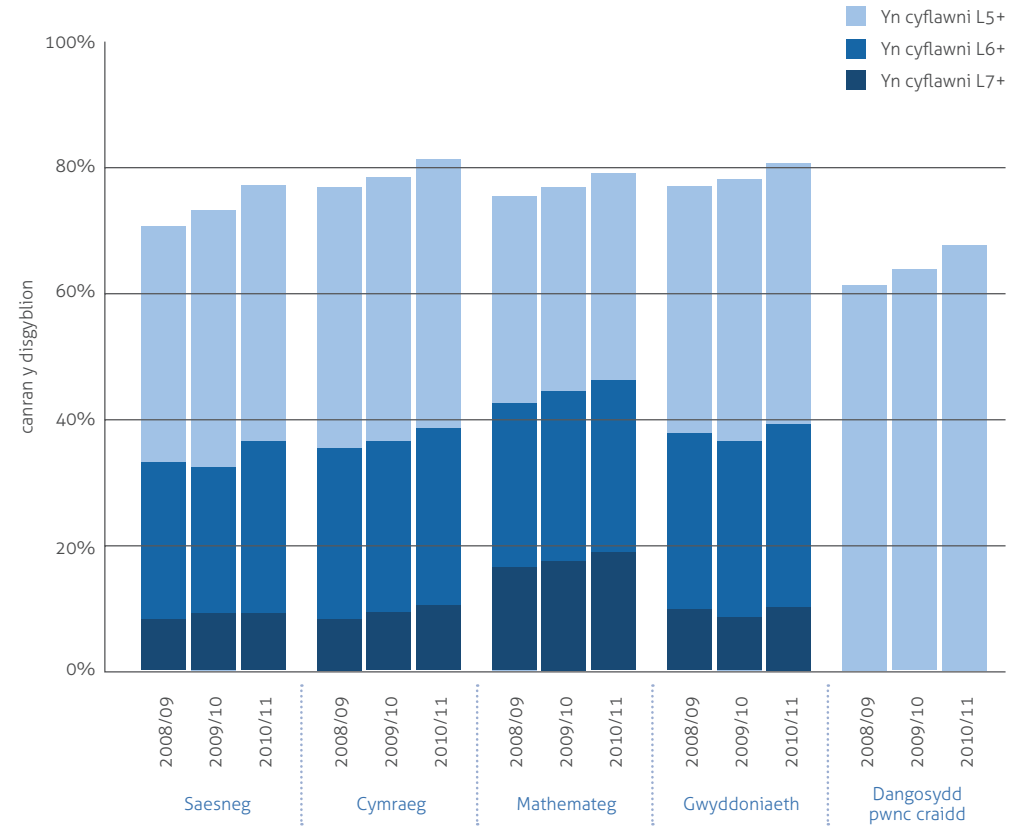
¹ SDR 139/2011 Asesiadau Athrawon y Cwricwlwm Cenedlaethol o'r Pynciau Craidd, 2011, 16 Awst 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/schools2011/110816/?skip=1&lang=cy>

Yn y blynyddoedd blaenorol, rydyn ni wedi dweud nad oes digon o ddisgyblion yn cyflawni'r lefelau uwch yn y cyfnodau allweddol yma. Mae disgwyl i'r plant saith oed mwyaf galluog gyflawni lefel 3, mae disgwyl i'r rhai 11 oed gyflawni lefel 5, ac mae disgwyl i'r rhai 14 oed gyflawni lefel 6 neu 7. Yn 2011, roedd gwelliant ym mhob pwnc o ran canran y disgyblion a gyrhaeddodd y lefelau uwch yma. Er hynny, dim ond ychydig dan chwarter y disgyblion saith oed a gyrhaeddodd lefel 3 mewn Saesneg neu fathemateg yn 2011, a llai na thraean o'r disgyblion 11 oed oedd wedi cyrraedd lefel 5 yn unrhyw un o'r pynciau. Mae cyfran y disgyblion 14 oed sy'n cyrraedd lefel 7 yn y pynciau craidd yn parhau'n fach. Cyrhaeddodd llai nag un o bob deg disgybl y lefel yma yn Saesneg neu Gymraeg fel iaith gyntaf. Ym mathemateg y mae'r ganran uchaf, ble mae bron i un o bob pum disgybl yn cyrraedd lefel 7.

Ffigur 4.2: Cyfnod allweddol 2 – Canran y disgyblion sy'n cyflawni'r lefel a ddisgwylir (lefel 4) a'r lefel a ddisgwylir ac un yn uwch (lefel 5), 2008-2011

Ffigur 4.3: Cyfnod allweddol 3 – Canran y disgyblion sy'n cyflawni'r lefel a ddisgwylir (lefel 5), y lefel a ddisgwylir ac un yn uwch (lefel 6) a'r lefel a ddisgwylir a dau'n uwch (lefel 7), 2008-2011

Arholiadau yng nghyfnod allweddol 4 ac ôl-16²

Ar ddiwedd cyfnod allweddol 4³, mae disgyblion 15 oed yn sefyll arholiadau allanol. Yn 2011, llwyddodd dau o bob tri o'r disgyblion yma i gyrraedd trothwy lefel 2. Mae hynny'n welliant o bron i bedwar pwynt canran o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Er hynny, nid yw'r ganran sy'n cyrraedd trothwy lefel 2 ac yn ennill cymhwyster lefel 2 mewn Cymraeg fel iaith gyntaf neu Saesneg a mathemateg wedi gwella ar yr un gyfradd.

Ffigur 4.4: Canlyniadau'r arholiadau disgyblion 15 oed yng Nghymru

	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Y ganran a gyflawnodd y dangosydd pwnc craidd (DPC) (a)	46.0%	48.0%	48.7%
Y ganran a gyflawnodd y trothwy lefel 2	60.7%	63.8%	67.3%
Y ganran a gyflawnodd y trothwy lefel 2 gan gynnwys llwyddo mewn TGAU gyda gradd C neu uwch mewn Saesneg neu Gymraeg iaith gyntaf a mathemateg	47.2%	49.4%	50.1%
Cyfartaledd sgôr pwyntiau ehangach (b)	378.9	394.3	422.9
Cyfartaledd sgôr pwyntiau ehangach wedi'i gapio (c)	–	305.1	311.6
Y ganran a adawodd addysg amser llawn heb gymhwyster cydnabyddedig	0.9%	0.8%	0.6%

Y llynedd, roeddem yn sôn am ein pryder bod y bwlch rhwng y ddau ddangosydd yma'n cynyddu. Mae'r bwlch wedi tyfu'n fwy byth eleni. O ganlyniad, mae gormod o ddysgwyr o hyd nad ydyn nhw'n ennill cymwysterau yn y meysydd blaenoriaeth yma, sef Saesneg neu Gymraeg fel iaith gyntaf, a mathemateg. Nid yw'r ysgolion yn gwneud digon i roi sylw i'r broblem yma.

(a) Mae'r dangosydd pwnc craidd (DPC) yn ymwneud â'r perfformiad a ddisgwylir yn Saesneg neu Gymraeg fel iaith gyntaf, mathemateg a gwyddoniaeth ar y cyd.

(b) Mae'r cyfartaledd sgôr pwyntiau ehangach yn cynnwys yr holl gymwysterau sydd wedi'u cymeradwyo i'w defnyddio yng Nghymru.

(c) Mae'r cyfartaledd sgôr pwyntiau ehangach wedi'i gapio yn cael ei gyfrifo gan ddefnyddio'r wyth canlyniad gorau.

² SDR 221/2011 Canlyniadau Arholiadau yng Nghymru, 2010/11, 30 Tachwedd 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/schools2011/111130/?skip=1&lang=cy>

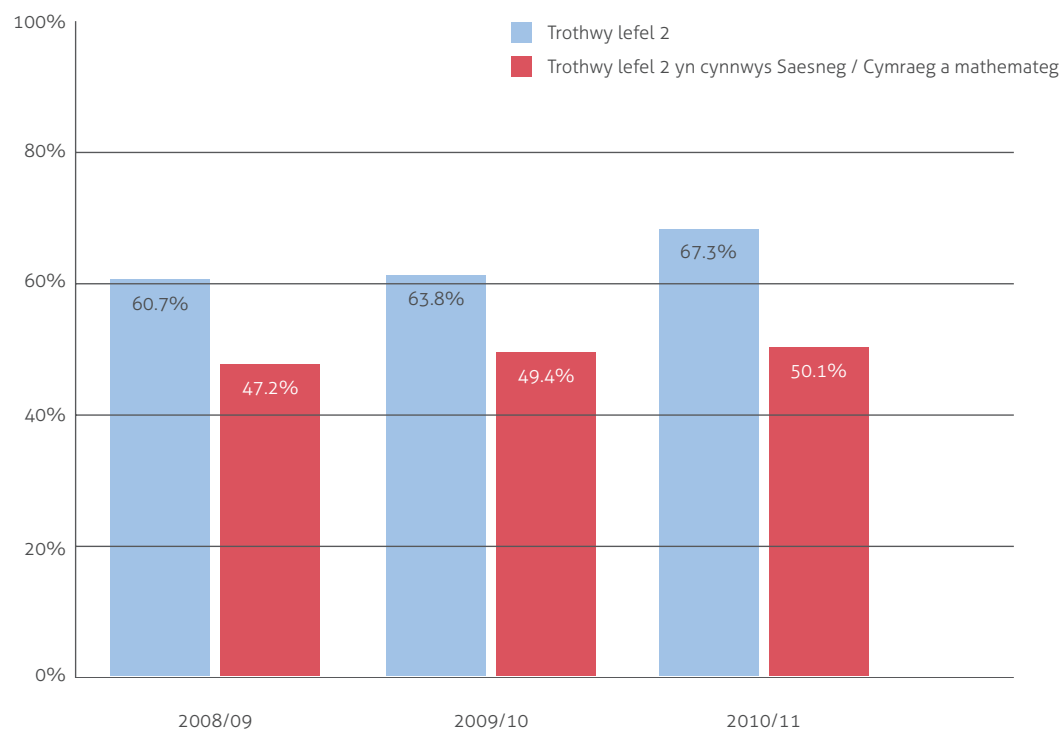
³ Mae trothwy lefel 2 yn cynnwys cymwysterau TGAU ac amrediad o gymwysterau cyfwerth nad ydyn nhw'n TGAU, gan gynnwys cymwysterau galwedigaethol. Mae'r trothwy'n dynodi cyfanswm y cymwysterau ar lefel 2 sy'n gyfwerth â phum TGAU â graddau A*-C.

Roedd llai nag 1% o'r disgyblion 15 oed yng Nghymru wedi methu ennill cymhwyster cydnabyddedig ar ddiwedd cyfnod allweddol 4. Mae'r gyfran yma'n dal i ddisgyn.

Mae merched yn dal i wneud yn well na bechgyn ym mhob cyfnod allweddol. Eleni, roedd y bwlch rhwng y bechgyn a'r merched a gyrhaeddodd y lefel a ddisgwyllir ym mhob un o'r pynciau craidd yn tua wyth pwynt canran ar gyfer plant saith oed a phlant 11 oed. Mae'r bwlch rhwng merched a bechgyn 14 oed yn cynyddu, ac roedd yn 10 pwynt canran a mwy yn 2011.

Yng nghyfnod allweddol 4, mae'r bwlch yma wedi cau ychydig dros y tair blynedd diwethaf. Mae'r bwlch lleiaf i'w weld yng nghanran y dysgwyr sy'n cyrraedd trothwy lefel 1⁴. Mae'r gwahaniaeth mwyaf ar drothwy lefel 2 am fod cyfran uwch o ferched yn ennill y cymwysterau uwch.

Figure 4.5: Canran y dysgwyr sy'n cyflawni trothwy lefel 2, 2008-2011

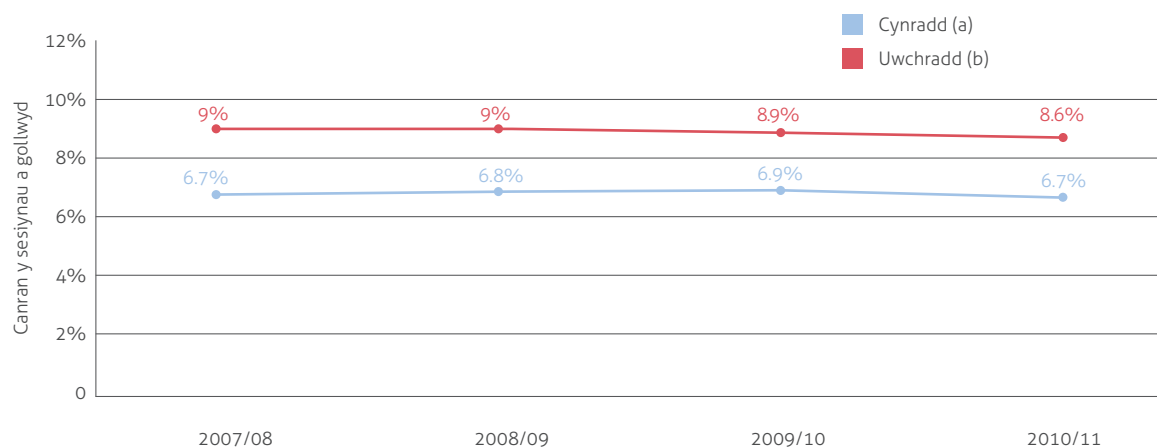
⁴ Mae trothwy lefel 1 yn cynnwys cymwysterau TGAU ac amrediad o gymwysterau cyfwerth nad ydyn nhw'n TGAU, gan gynnwys cymwysterau galwedigaethol. Mae'r trothwy'n dynodi cyfanswm y cymwysterau ar lefel 1 sy'n gyfwerth â phum TGAU â graddau D-G.

Presenoldeb a gwaharddiadau

Yn yr ysgolion cynradd⁵, mae'r cyfraddau presenoldeb ar gyfer Cymru gyfan wedi bod yn sefydlog ar ryw 93% er 2002-2003. Yn 2010-2011, roedd gwelliant bach o 0.2 pwynt canran yn y gyfradd bresenoldeb gyffredinol mewn ysgolion cynradd. Gwellodd y cyfraddau presenoldeb yn 16 o'r awdurdodau lleol, ond roedd gostyngiad mewn chwe awdurdod. Yn Sir Fynwy oedd y gyfradd bresenoldeb uchaf, ac yn Rhondda Cynon Taf oedd y gyfradd isaf.

Mae gwelliant bach o 0.3 pwynt canran wedi bod eleni yn y cyfraddau presenoldeb ar gyfer holl ysgolion uwchradd Cymru⁶. Mae'r ffigur yma'n dangos bod y gwelliant graddol er 2005-2006 yn parhau. Mae cyfraddau absenoldeb cyffredinol merched yn parhau'n uwch na rhai bechgyn, er bod y bwlch wedi cau rhyw fymryn. Gwellodd y cyfraddau presenoldeb eleni yn 17 o'r awdurdodau lleol, ond disgynnodd mewn pedwar awdurdod. Yng Ngheredigion roedd y cyfraddau presenoldeb uchaf, tra bo'r gyfradd isaf ym Mlaenau Gwent. Mae cyfraddau presenoldeb yn Lloegr yn dal yn uwch nag yng Nghymru. Yn 2009-2010, sef y flwyddyn fwyaf diweddar y mae data cymharol ar gael ar ei chyfer, roedd cyfraddau presenoldeb yn Lloegr tua dau bwynt canran yn uwch na'r cyfraddau yng Nghymru.

Ffigur 4.6: Absenoliaeth gyffredinol yng Nghymru gan ddisgyblion o oed ysgol gorfodol

(a) Mae absenoliaeth ysgolion cynradd hefyd yn cynnwys data ar gyfer ysgolion arbennig ac ysgolion annibynnol, lle cafodd data eu darparu.

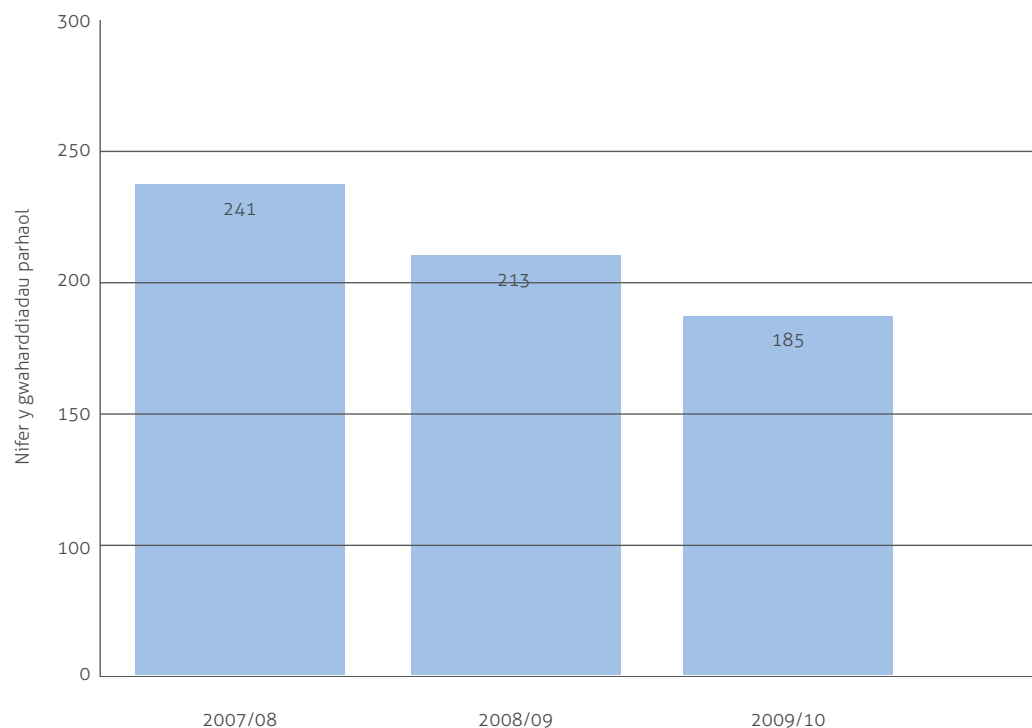
(b) Mae absenoliaeth ysgolion uwchradd hefyd yn cynnwys data ar gyfer ysgolion arbennig ac ysgolion annibynnol, lle cafodd data eu darparu.

⁵ SDR 231/2011 Absenoliaeth o Ysgolion Cynradd, 2010/2011, 14 Rhagfyr 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/schools2011/111214/?skip=1&lang=cy>

⁶ SDR 156/2011 Absenoliaeth o Ysgolion Uwchradd, 2010/2011, 6 Medi 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/schools2011/1109061/?skip=1&lang=cy>

Mae nifer y gwaharddiadau parhaol⁷ yng Nghymru'n dal i ostwng, gan gadw at y patrwm o ostwng yn raddol yn y blynyddoedd diweddar ar ôl cwmp mawr yn 2006-2007. Bechgyn sy'n gyfrifol am 83% o'r gwaharddiadau parhaol. Dim ond mewn tri o'r awdurdodau lleol y gwelwyd cynnydd yn nifer y gwaharddiadau parhaol. Roedd cyfradd y gwaharddiadau parhaol yng Nghymru'n is na'r gyfradd yn Lloegr, ond yn uwch na'r Alban. Mae cyfran uwch o ddisgyblion sydd wedi'u gwahardd yn mynychu unedau cyfeirio disgyblion nag yn y blynyddoedd blaenorol. Nid yw bron i un o bob pump o'r disgyblion sydd wedi'u gwahardd yn cael unrhyw ddarpariaeth o gwbl.

Ffigur 4.7: Nifer y gwaharddiadau parhaol o ysgolion yng Nghymru, 2007-2011

Mae cyfanswm y gwaharddiadau cyfnod penodol wedi gostwng ychydig o 19,034 yn 2008-2009 i 18,278 yn 2009-2010, gan gynnwys patrwm sydd wedi bod yn sefydlog er 2004-2005. Roedd cyfradd y gwaharddiadau cyfnod penodol yng Nghymru'n is na'r cyfraddau yn Lloegr a'r Alban fel ei gilydd. Disgynnodd nifer y gwaharddiadau cyfnod penodol o chwe diwrnod neu fwy, a phum niwrnod neu lai mewn ysgolion uwchradd, i'w lefel isaf am dros chwe blynedd.

(a) Gan gynnwys ysgolion cynradd, uwchradd ac arbennig ac UCD

⁷ SDR 33/2011 (R) Gwaharddiadau o Ysgolion yng Nghymru, 2009/2010, 11 Mawrth 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/schools2011/110302/?skip=1&lang=cy>

Dysgwyr ôl-16 mewn ysgolion

Gwellodd canran y dysgwyr 17 oed mewn ysgolion a gyrhaeddodd drothwy lefel 3⁸ yn 2011. Roedd gwelliant hefyd yn y sgôr pwyntiau ehangach cyfartalog yn 2011. Roedd canlyniadau ar y ddau ddangosydd yma'n uwch nag y maen nhw wedi bod yn y blynyddoedd diwethaf.

Ffigur 4.8: Canlyniadau arholiadau ar gyfer dysgwyr ôl-16 yng Nghymru

	2008-2009	2009-2010	2010-2011
Y ganran a gyflawnodd y trothwy lefel 3	96.0%	94.9%	96.3%
Yn cyflawni'r sgôr pwyntiau ehangach	687.7	747.9	798.9

⁸ Mae trothwy lefel 3 yn cynnwys deilliannau Safon Uwch a'r amrediad llawn o gymwysterau lefel 3 cymeradwy. Mae'r trothwy'n dynodi cyfanswm y cymwysterau ar lefel 3 sy'n gyfwerth â dwy Safon Uwch graddau A-E.

Pobl ifanc sydd heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant⁹

Roedd gostyngiad bach yng nghanran y bobl ifanc 16 i 18 oed sydd heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant. Mae'r gyfran tua thri phwynt canran yn uwch nag yn Lloegr. Er hynny, mae canran y bobl ifanc 19-24 oed wedi cynyddu am y drydedd flwyddyn yn olynol.

Ffigur 4.9: Canran y bobl ifanc sydd heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant, 2008-2010

Oed	2008	2009	2010 (amcangyfrif)
16-18	12.4%	12.2%	11.0%
19-24	17.6%	22.0%	22.8%

⁹ SB 94/2011 Pobl Ifanc nad ydynt Mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant (NEET) (Blwyddyn hyd at 31 Mawrth 2011) 12 Hydref 2011 Llywodraeth Cymru
<http://cymru.gov.uk/topics/statistics/headlines/post16education2011/111012/?skip=1&lang=cy>

Y tu hwnt i addysg orfodol: medrau, addysg bellach a dysgu gydol oes¹⁰

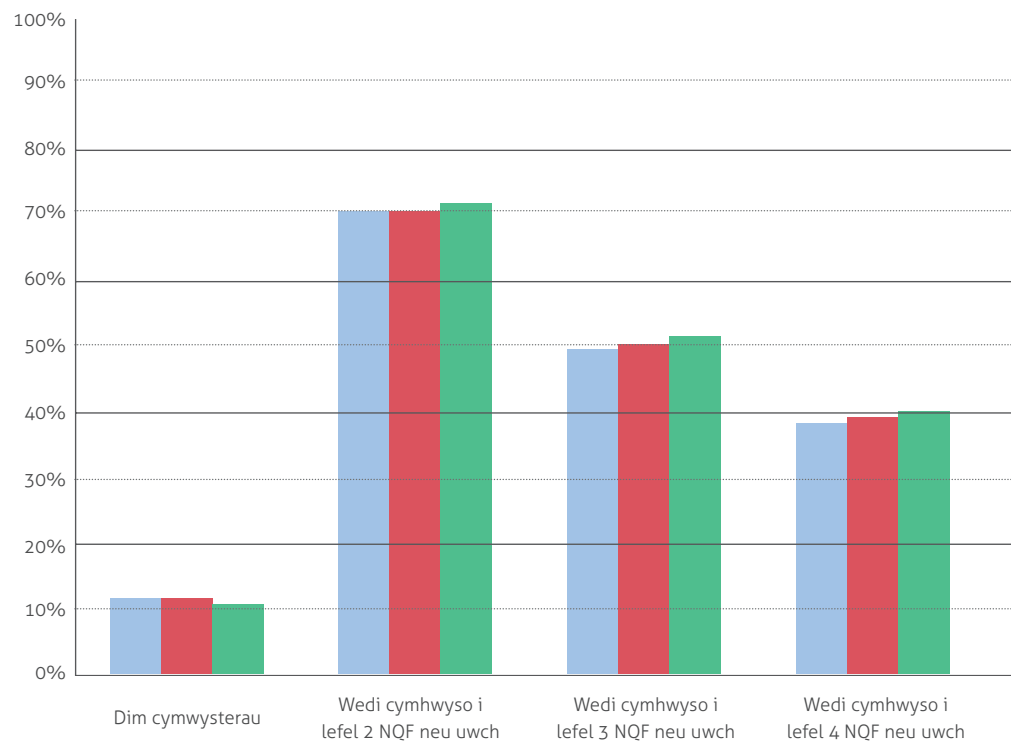
Mae'r lefelau cymwysterau cyffredinol yng Nghymru wedi cynyddu yn 2010, gan barhau'r patrwm cyffredinol o gynyddu dros y degawd diwethaf. Mae cynnydd o ddau bwynt canran wedi bod yng nghyfran yr oedolion sydd â lefel 2 neu uwch, a chynnydd o tua un pwynt canran ar gyfer lefel 3 neu uwch, a lefel 4 neu uwch.

Ffigur 4.10: Lefelau cymwysterau oedolion o oed gweithio (31 Rhagfyr 2010)

	Dim cymwysterau	Wedi cymhwyso i lefel 2 NQF neu uwch	Wedi cymhwyso i lefel 3 NQF neu uwch	Wedi cymhwyso i lefel 4 NQF neu uwch
Cymru	12.1%	72.5%	51.1%	30.6%
Lloegr	9.9%	73.5%	53.3%	33.5%
Yr Alban	11.6%	75.4%	56.8%	37.8%
Gogledd Iwerddon	18.5%	69.6%	49.1%	29.1%

¹⁰ SB 95/2011, Lefel y Cymwysterau Uchaf a Ddelir gan Oedolion o Oed Gweithio yng Nghymru 2010, 20 Hydref 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/post16education2011/1110201/?skip=1&lang=cy>

Ffigur 4.11: Lefelau cymwysterau uchaf oedolion o oed gweithio yng Nghymru, 2008-2010

Ar ddiwedd 2010, roedd amcangyfrif o 12% o oedolion oed gweithio yng Nghymru heb unrhyw gymwysterau, sef tua dau bwynt canran yn is nag yn 2009. Mae cyfran yr oedolion oed gweithio sydd heb gymwysterau'n dal yn uwch yng Nghymru nag yn Lloegr a'r Alban.

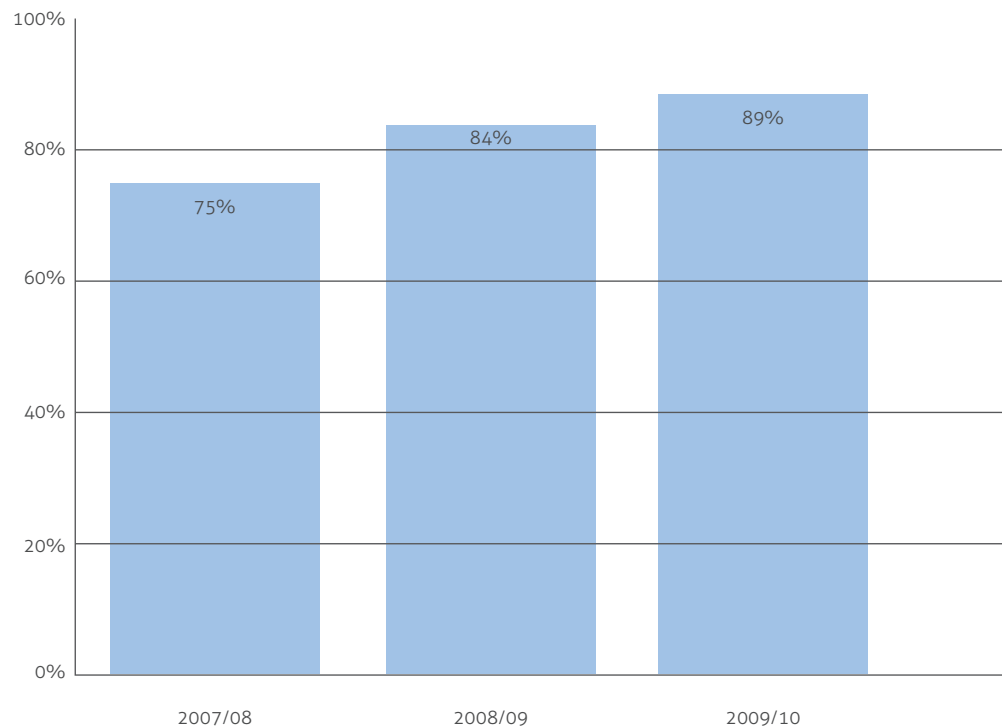
- Diwedd blwyddyn 31 Rhag 2008
- Diwedd blwyddyn 31 Rhag 2009
- Diwedd blwyddyn 31 Rhag 2010

Addysg bellach

Gwellodd y cyfraddau cyrhaeddiad¹¹ o gymharu â 2008-2009 yn yr holl feysydd dysgu bron, ac ar bob lefel. Roedd cyfraddau cyrhaeddiad ar gyrsiau hir yn amrywio o 83% yn y pynciau gwyddoniaeth a mathemateg ac 84% mewn busnes, gweinyddu a'r gyfraith, i 96% mewn medrau byw'n annibynnol a 93% mewn lletygarwch ac arlwyio, ac addysg a hyfforddiant.

Y gyfradd gyffredinol ar gyfer cyrhaeddiad yn yr holl gyrsiau hir oedd 89%, sef gwelliant o bum pwynt canran o gymharu â'r flwyddyn flaenorol.

Ffigur 4.12: Cyfraddau cyrhaeddiad ar gyfer cyrsiau hir mewn sefydliadau addysg bellach, 2007-2010

Y gyfradd llwyddo gyffredinol¹² ar gyfer yr holl gyrsiau mewn colegau addysg bellach yn 2009-2010 oedd 81%. Mae'r cyfraddau llwyddo wedi gwella ar bob lefel o gymharu â 2008-2009. Ar gyfer cyrsiau hir, roedd y cyfraddau uchaf ar lefel 1 a'r cyfraddau isaf ar lefel 4. Gwellodd y cyfraddau llwyddo ar lefel 4 o naw pwynt canran i 72%, ac o bum pwynt canran ar lefel 1 a lefel 2.

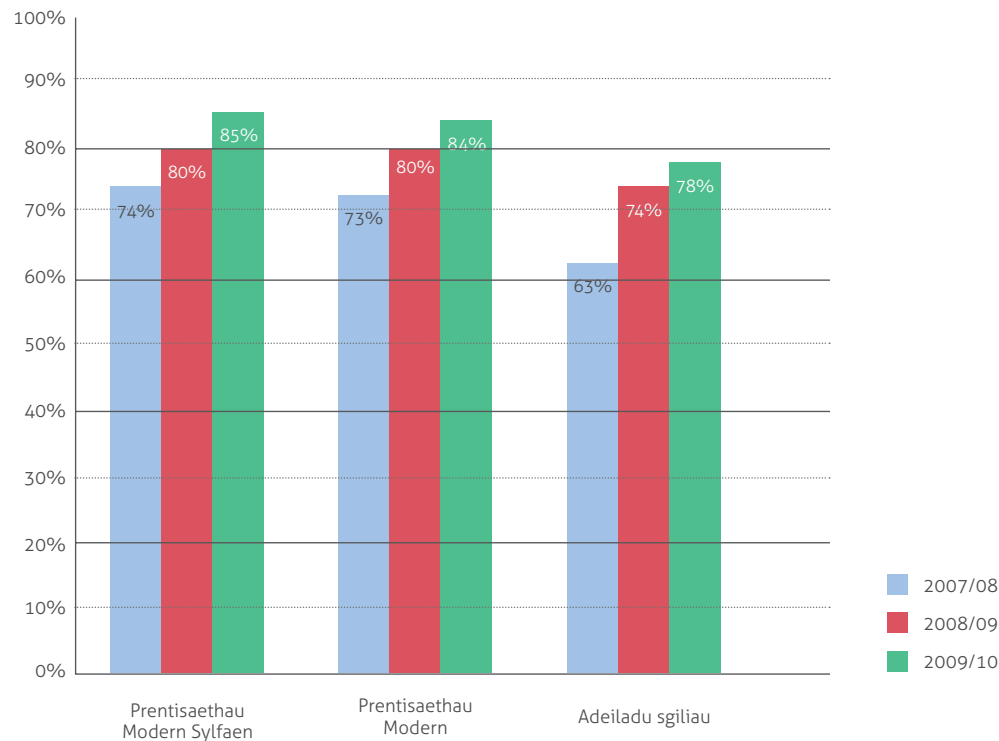
¹¹ SDR 75/2011 Cymaryddion Cenedlaethol ar gyfer Addysg Bellach a Dysgu yn y Gwaith, 2009/10, 12 Mai 2011, Llywodraeth Cymru. <http://wales.gov.uk/topics/statistics/headlines/post16education2011/1105121/?skip=1&lang=cy>.

¹² Mae cyfraddau llwyddo'n dangos nifer y dysgwyr sy'n ennill cymhwyster fel canran o'r rheini a ddechreuodd y cwrs.

Dysgu yn y gwaith

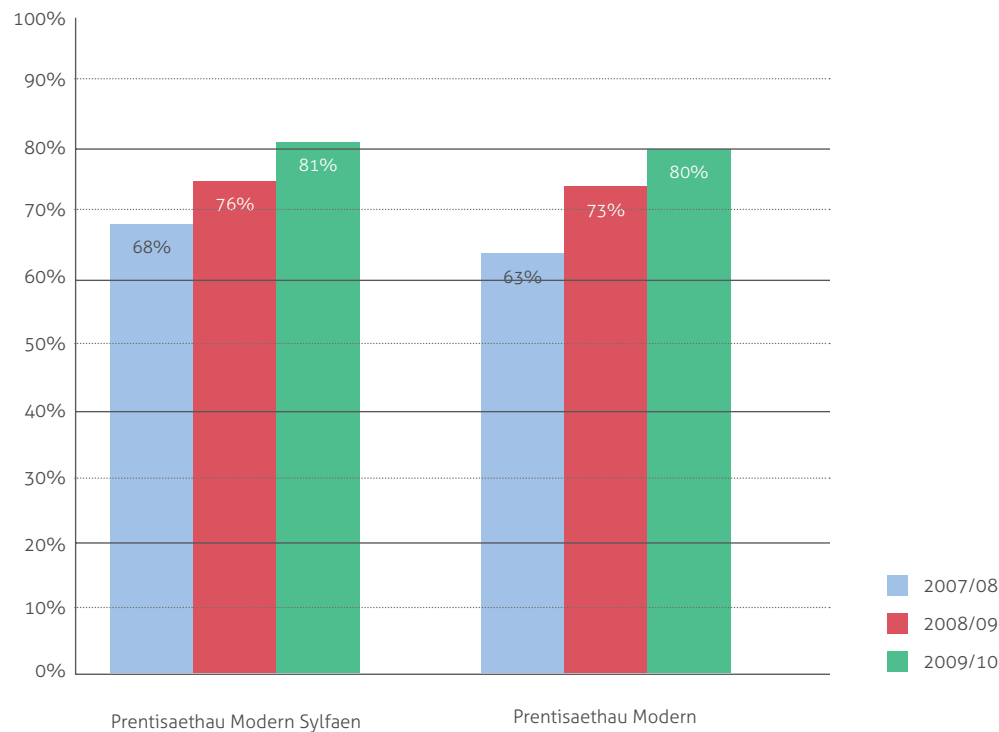
Yn 2009-2010, roedd gwelliant o rhwng pedwar a phum pwynt canran yn y cyfraddau llwyddo mewn gweithgarwch dysgu yn y gwaith ym mhob math o raglen, o gymharu â chyfraddau'r flwyddyn flaenorol. O'r dysgwyr Adeiladu Sgiliau, dechreuodd tua 37% raglen ddysgu newydd, sy'n ddigon tebyg i'r ganran yn y flwyddyn flaenorol. Aeth canran ychydig yn uwch o'r dysgwyr (25%) i mewn i gyflogaeth newydd neu i fath arall o gyflogaeth, nag yn 2008-2009. Arhosodd y ganran o ddysgwyr a oedd yn chwilio am waith neu a oedd yn ddi-waith ar ryw 28%.

Ffigur 4.13: Cyfraddau llwyddo gweithgarwch dysgu yn y ddarpariaeth dysgu yn y gwaith, 2007-2010

Y cyfraddau llwyddo ar gyfer y fframwaith dysgu yn y gwaith yn 2009-2010 ym meysydd pwnc pob un o'r sectorau, oedd 81% mewn Prentisiaeth Fodern Sylfaen ac 80% mewn Prentisiaeth Fodern. Mae'r ffigurau yma bump a saith pwynt canran, yn y drefn honno, yn uwch nag yn y flwyddyn flaenorol.

Ffigur 4.14: Cyfraddau llwyddo'r fframwaith ar gyfer y ddarpariaeth dysgu yn y gwaith, 2007-2010

Y meysydd pwnc a oedd wedi perfformio orau oedd busnes, gweinyddu a'r gyfraith, ac addysg a hyfforddiant, gydag 85% o ddysgwyr y ddau faes pwnc yn cyflawni eu fframwaith hyfforddiant, a thechnolegau peirianeg a gweithgynhyrchu (83%). Nid oedd adeiladu, cynllunio a'r amgylchedd adeiledig a thrin gwallt a harddwch wedi perfformio gystal. Yn y meysydd yma, tua thri o bob pedwar dysgwr oedd wedi cyflawni eu fframwaith hyfforddiant.